

Pozemský RAJ

V tradičnom islamskom ponímaní sa záhrada chápe ako pozemsky raj alebo miesto, v ktorom nachádzame poznanie, osvieženie i súkromie. Má tendenciu uzatvárať sa do seba a okoliu ukazovať len nutné minimum.

V architektúre Orientu boli záhrady vždy dôležité i z pohľadu náboženských tradícií, existuje silná asociácia medzi konceptom islamských záhrad a samotným pojmom raj. Perzské slovo Pairidaeeza (ang. paradise) je vlastne kombináciou dvoch slov „ohradený priestor“. Užívatelia záhrad, chránených bezpečným múrom, v nej mohli vychutnávať krásy sveta, obohacovať svoju myseľ a pochopiť podstatu ľudskej existencie na zemi. K tomu všetkému slúžili fontány, zeleň a mozaiky poskytujúce pokoj, chlad a pocit pohody. Islamské záhrady sú v ostrom protiklade s reprezentačnými záhradami západných kultúr, ktoré nemajú problém vystavovať sa na obdiv okolitému svetu. Považujú sa za malý súkromný raj majiteľa, ktorému prinášajú osvieženie i potešenie.

Syntéza prvkov

Islamské náboženstvo sa v priebehu stáročí rozšírilo naprieč svetom s tým, že šírilo nielen svoje hodnoty, ale tiež architektúru a dizajn. Miesta ich výskytu nemožno obmedziť len na tradične moslimské oblasti, ako Perzský záliv, severná Afrika či Blízky Východ, možno sa s ňou stretnúť aj v Španielsku, Francúzsku alebo Indii. Vďaka tomu dnes islamská architektúra demonštruje širokú diverzitu štýlov,

Vodné plochy a prvky sú
ústredným prvkom islamských
záhrad.

Detailne vyhotovené prvky drobnej architektúry,
sú obyčajne bohato zdobené.

reagujúc na geografické, klimatické či spoločenské podmienky. Napriek tomu možno nájsť viacero typických prvkov alebo spoločných črt, ktoré vyplývajú z potrieb a vkusu bežného moslima. Za najobľúbenejší prvok možno považovať kopulu a rôzne druhy oblúkov, ktoré sa často používajú aj pri záhradných stavbách.

Magická geometria

Islamské záhrady nasledujú tradíciu dekorácie jednotlivých prvkov dokonalými geometrickými tvarmi. Bazény, mozaikové dlažby či kvetinové záhony sa podriaďujú prísnej kompozícii a sú

zdobené paletou krásnych geometrických obrazcov. Vychádzajúc z tradícií starovekých perzských záhrad, nájdeme v nich všetky kompozičné činitele: symetriu, rytmus, gradáciu, dominantu či nuansu. K najčastejšie používaným tvarom patrí osemuholník či obdĺžnik. Tvary sú aranžované pomocou symetrického, harmonického plánu, pričom vznikajú nádherné geometrické kompozície a obrazce.

Voda ako základ

Mnohé z islamských krajín majú dlhé, suché a veľmi vyčerpávajúce horúce leto. Preto sa každé rozptýlenie a osvie-

ženie v podobe vodných plôch či fontán nadovšetko cení. Voda v rozličnej podobe je pre ne základnou entitou. Jej povrch odzrkadľuje perfektnú symetriu okolitej architektúry či rastlín, pričom svetlo z hladiny sa odráža ďalej do priestoru. Tradičné záhrady majú obdĺžnikový pôdorys, uprostred ktorého je orientovaná vodná plocha s fontánou, alebo vodotryskom.

Moderné záhrady

Súčasná islamská záhradná architektúra naďalej čerpá zo svojho dedičstva a s obľubou hľadá nové výrazové formy, vychádzajúc z geo-

www.grandgarden.sk

Suchomilné rastlinné výsadby oživujú a dopĺňujú charakter záhrad.

metrických tradícií. Ich kompozícia je však uvoľnenejšia a pestrejší výber rastlín ponúka potešenie z druhej diverzity. Ústredným motívom zostáva, samozrejme, voda, tá je neoddeliteľnou súčasťou daného priestoru. Medzi záhradnými stavbami vynikajú nádherné pergoly, ktoré na rozdiel od našich dokážu ponúknuť kvalitnejšie tieň. Veľmi vysoká úroveň stolárskeho spracovania jednotlivých prvkov, obrovská kreativita a nevyčerpatelné geometrické podklady umožňujú stavať nádherné pergoly, treláže a rôzne

tienidlá. Okrem architektúry sa kladie veľký dôraz aj na prácu s priestorom. Samozrejmosťou súčasťou záhrad sú moderné závlahové systémy, ktoré v aridných (suchých, vyprahnutých) podmienkach umožňujú bezproblémový rast rastlín. Podstata islamských

záhrad spočíva v spájaní jednotlivých častí do spoločného, jednoliateho celku. Nejde len o kolekciu rozličných záhradných doplnkov a prvkov, ale všetky musia byť vybrané a zosúladené v harmonický celok, vychádzajúc z princípov viery a rovnováhy. ■